

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอวิธีการดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพนอม จำนวน 984 คน จาก 984 ครัวเรือน

ตารางที่ 2 จำนวนหมู่บ้านและจำนวนหัวหน้าครัวเรือน

หมู่	บ้าน	ประชากร
1	พนอม	135
2	หนองสาหร่าย	140
3	พนอม	92
4	พนอมทุ่ง	72
5	พนอมเหนือ	56
6	โพนโห้	75

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หมู่	บ้าน	ประชากร
7	เหล่าศรี	105
8	เหล่าหนาด	103
9	ดง	81
10	นากระเสริม	55
11	ดงน้อย	70
รวม		984

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลพนอม. 2553 : 9

2. กลุ่มตัวอย่าง

คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปครัวเรือนละ 1 คน ในพื้นที่ตำบลพนอม 11 หมู่บ้าน โดยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คนซึ่งได้จากการสุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดย ใช้สูตรคำนวณของยามานะ ดังนี้
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2548 : 25)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในการศึกษาครั้งนี้ยอมให้

เกิดขึ้นร้อยละ 0.05 แทนค่าในสูตรขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{984}{1 + [984 (0.05)^2]} = 284.39$$

สรุปได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 284.39 คน เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม ผู้ศึกษา จึงปัดเศษเป็น 285 คน และหาสัดส่วนจากกลุ่มประชากรแต่ละหมู่บ้าน เช่น

$$\text{บ้านพนอมหมู่ที่ 1} = \frac{135 \times 285}{984} = 39$$

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนของหมู่บ้านในองค์การบริหารส่วนตำบลพนอม

หมู่	บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	พนอม	135	39
2	หนองสาหร่าย	140	41
3	พนอม	92	27
4	พนอมทุ่ง	72	21
5	พนอมเหนือ	56	16
6	โหนดโหนด	75	22
7	เหล่าศรี	105	30
8	เหล่าขนาด	103	29
9	ดง	81	24
10	นากระเสริม	55	16
11	ดงน้อย	70	20
รวม		984	285

2.2 เมื่อผู้ศึกษาได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านแล้ว ผู้ศึกษาทำการแบ่งสัดส่วนประชากรออกเป็นกลุ่มๆ ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยกำหนดให้หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือนที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คนจากทุกหมู่บ้าน โดยทำสลากเลขที่บ้านของแต่ละหมู่บ้านเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย โดยการนำสลากใส่กล่องแล้วจับสลากเลขที่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน เมื่อได้บ้านเลขที่ใดจดบันทึกไว้แล้วนำสลากลงกล่องอีก เพื่อให้ทุกบ้านเลขที่มีโอกาสเลือกเท่าๆ กัน และดำเนินการจับสลากจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน แบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งกรอบแนวคิดของการศึกษาโดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72-73) โดยแบ่งคำถามตามรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ทั้ง 5 ด้าน รวม 35 ข้อ ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มการพัฒนา (7 ข้อ)
2. การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนการพัฒนา (7 ข้อ)
3. การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา (7 ข้อ)
4. การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา (7 ข้อ)
5. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา (7 ข้อ)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม รวม 5 ด้าน

การสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการศึกษา กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและความมุ่งหมายของการศึกษา แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด

3. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาด้าน โครงสร้างและเนื้อหา ด้านภาษา และด้านการให้วัดผลประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item of Congruence หรือ IOC) (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 249) โดยกำหนดค่าต่างๆ ดังนี้

เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ +1

ไม่แน่ใจ มีค่าเท่ากับ 0

ไม่เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ -1

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

4.1 นางณิษฐา พลดี วุฒิ ศ.ศ.ม. (รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพนอม (นักบริหารงาน อบต.) อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.2 นางวิชรา อาษานอก วุฒิ ค.บ. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.3 นายวิจิตร ไชยประการ วุฒิ ค.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

ผู้ผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณาค่า IOC ที่ระดับ 0.66 ขึ้นไป หากแบบสอบถามข้อใดได้ค่าไม่ถึง จะนำมาปรับปรุงแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพิ่มเติมจนกว่าจะสมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป ไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนจำนวน 40 คน ในเขตตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

6. จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพนอม และผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตตำบลพนอม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
2. กำหนดให้มีผู้ช่วยวิจัยแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพนอมหมู่บ้านละ 1 คน เพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถาม
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกำหนดเวลาและสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว ให้คะแนนแต่ละข้อจากการจำแนกรายข้อในแบบสอบถามซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับมากที่สุด	กำหนดให้ 5	คะแนน
มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับมาก	กำหนดให้ 4	คะแนน
มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับปานกลาง	กำหนดให้ 3	คะแนน
มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับน้อย	กำหนดให้ 2	คะแนน
มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1	คะแนน
4. นำแบบที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับมาก

- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับน้อยที่สุด

5. ในกรณีแบบสอบถามตอนที่ 3 ผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความ หรือประโยคที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน แล้วนำมาแจกแจงความถี่ และพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยใช้วิธีหาความเชื่อมั่น ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และ ค่าร้อยละ
3. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลพนอม อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ตัวแปรเพศ ใช้ *t*-test (Independent Samples) และตัวแปรหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรณีพบความแตกต่างผู้ศึกษาจะดำเนินการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ L.S.D
5. การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และพรรณนาความ